

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, via MPVO

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

Datum

11 februari 2022

Referentie

Bijlagen

aanbiedingsbrief TK

Nota naar aanleiding van verslag

Nota van wijziging

nota

Nota naar aanleiding van het verslag wetsvoorstel
wijziging Wet register onderwijsdeelnemers

Aanleiding

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet register onderwijsdeelnemers is op 11 november 2021 ingediend bij de TK. De TK heeft 9 december 2021 schriftelijke vragen gesteld bij het wetsvoorstel (het verslag).

Bijgevoegd treft u de concept-beantwoording aan (nota naar aanleiding van het verslag). Tevens is een concept-nota van wijziging bijgevoegd met enige technische verbeteringen van het wetsvoorstel.

De beoogde inwerkingtreding van het wetsvoorstel is 1 januari 2023. Daarom is het streven om de plenaire behandeling van de TK (indien deze plaats zal vinden) voor 1 mei a.s. te laten plaatsvinden.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de verzending van de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging aan de TK? Indien akkoord, gaarne ondertekening van:

- Aanbiedingsbrief aan de TK,
- Nota naar aanleiding van het verslag, en
- Toelichting onder de nota van wijziging.

Kernpunten

Nota naar aanleiding van het verslag

De fracties van de VVD, D66, SP, PvdA en GroenLinks en de SGP hebben vragen gesteld. Geen van de partijen heeft zich tegen het wetsvoorstel uitgesproken.

Enige zaken die opvallen bij het verslag zijn de volgende:

- Verschillende fracties hebben vragen over gegevensverstrekking aan private organisaties t.b.v. onderzoeks- en verantwoordingsdoeleinden, waaronder vragen over het kritische advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
- De SP maakt zich zorgen over de privacy van leerlingen en studenten en is kritisch over het verstrekken van gegevens aan de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en aan private organisaties.

Nota van wijziging

Naast enkele wetstechnische wijzigingen regelt deze nota van wijziging dat naam- en adresgegevens van onderwijsdeelnemers kunnen worden gebruikt t.b.v. het uitnodigen van onderwijsdeelnemers om deel te nemen aan onderzoeken in het kader van begrotings- en beleidsvoorbereiding door de minister en het toezicht door de inspectie.

Toelichting

Het register onderwijsdeelnemers, de inhoud van het wetsvoorstel en het wetstraject tot nu toe

DUO beheert het register onderwijsdeelnemers waarin gegevens over leerlingen en studenten zijn opgenomen. Deze gegevens worden gebruikt door een groot aantal organisaties voor een groot aantal taken. Bijvoorbeeld door het ministerie van OCW voor het bekostigen van scholen en voor de beleidsvoorbereiding, door de Inspectie van het onderwijs ten behoeve van toezicht, en door gemeenten voor de handhaving van de Leerplichtwet.

De omgang met gegevens uit het register onderwijsdeelnemers wordt geregeld in de Wet register onderwijsdeelnemers (WRO) en het Besluit register onderwijsdeelnemers (BRO).

Het wetsvoorstel tot wijziging van de WRO regelt onder andere het volgende:

- uitbreiding van de grondslagen voor het verstrekken van gegevens uit het register onderwijsdeelnemers aan (overheids)organisaties ten behoeve van de uitvoering van diverse taken van deze organisaties (o.a. samenwerkingsverbanden passend onderwijs, sectorraden, pensioenuitvoerders en de Belgische toezichthouder op de Belgische leerplichtwetgeving);
- aansluiting van particuliere, buitenlandse en internationale scholen (de zogenoemde B3- en B4-scholen) op het register onderwijsdeelnemers met het oog op een effectievere aanpak van verzuim.

De Autoriteit Persoonsgegevens en de Raad van State hebben in hun adviezen met name stil gestaan bij het voorgestelde artikel 23 WRO. Dit artikel regelt dat (private) organisaties die in de wet zelf of bij amvb worden aangewezen, gegevens uit het register verstrekt kunnen krijgen voor onderzoek naar de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het onderwijs, of voor het ondersteunen van onderwijsinstellingen bij hun publieke verantwoording. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om gegevens waarmee sectorraden informatieproducten ontwikkelen zoals de website "Scholen op de kaart", waarop scholen hun resultaten laten zien aan het brede publiek. De sectorraden hechten er zeer aan dat er een wettelijke grondslag voor deze gegevensverstrekkingen komt.

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft gevraagd om een nadere onderbouwing van de noodzaak van artikel 23 WRO en heeft gewezen op extra privacy-risico's bij verstrekking aan private organisaties, zoals mogelijk gebruik van persoonsgegevens voor andere doelen. Aan het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens is tegemoet gekomen door in de memorie van toelichting uitgebreid in te gaan op de noodzaak, het ontbreken van volwaardige alternatieven voor artikel 23 WRO, alsook op de waarborgen in het wetsvoorstel voor een zorgvuldige omgang met gegevens door aangewezen private organisaties. De Raad van State heeft geadviseerd om de kring van organisaties die in aanmerking komen voor gegevensverstrekking op grond van artikel 23 WRO, scherper af te bakenen. Dit advies is opgevolgd.

Vragen Kamerfracties uit het verslag

Gegevensverstrekking aan private organisaties

- De VVD vraagt hoe de regering kan waarborgen dat de private organisaties zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens die zij uit het register onderwijsdeelnemers krijgen.
In uw beantwoording geeft u aan dat deze organisaties verwerkingsverantwoordelijke zijn en zelf verantwoordelijk zijn voor zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. De AP houdt daar toezicht op. Daarnaast zijn in het wetsvoorstel waarborgen ingebouwd voor een zorgvuldige omgang met de gegevens: in het verstrekkingbesluit van de minister worden beperkingen en voorschriften gesteld, zoals een bewaartermijn voor de gegevens of de voorwaarde dat medewerking aan privacy-audits moet worden verleend.
- De VVD vraagt of de onderwijsdeelnemers ervoor kunnen kiezen dat hun gegevens niet met private organisaties worden gedeeld en zo nee, waarom niet.
In het antwoord geeft u aan dat deze keuzemogelijkheid er niet is. De grondslag voor gegevensverstrekking aan private organisaties is niet gebaseerd op "toestemming", maar op "uitoefening van een taak van algemeen belang". Voor de uitvoering van hun onderzoeken en het maken van hun informatieproducten hebben de betrokken organisaties volledige gegevens nodig. Omdat toestemming kan worden geweigerd of ingetrokken, zou dat afbreuk doen aan de volledigheid van de gegevens en dus aan de goede uitvoering van de onderzoeken en de betrouwbaarheid en bruikbaarheid van de informatieproducten.
- De SGP vraagt of momenteel sprake is gegevensverstrekking in strijd met de wettelijke kaders.
In het antwoord geeft u aan dat de TK reeds in januari 2021 is

geïnformeerd over dit wetsvoorstel en ook over het feit dat bepaalde reeds bestaande gegevensverstrekkingen geen toereikende wettelijke grondslag hebben. Deze gegevensverstrekkingen zijn echter noodzakelijk en dat is de reden dat dit wetsvoorstel daarvoor een toereikende wettelijke grondslag biedt.

- PvdA, GroenLinks en SP verwijzen naar het kritische advies van de AP over de noodzaak van gegevensverstrekking aan private organisaties. Zij vragen naar de nadere onderbouwing van de noodzaak en of de AP zich daardoor heeft laten overtuigen.
In de beantwoording geeft u aan dat het niet gebruikelijk is om - na aanpassingen in het wetsvoorstel na ontvangst van het advies van de AP - opnieuw het wetsvoorstel aan de AP voor te leggen. Aan het advies van de AP is tegemoet gekomen door in de memorie van toelichting een nadere onderbouwing te geven voor de noodzaak van de gegevensverstrekking waarin uitvoerig is ingegaan op de proportionaliteit en subsidiariteit. Het aangepaste wetsvoorstel met de nadere onderbouwing is voor advies voorgelegd aan de Raad van State die bij haar advisering toetst aan de noodzaak van gegevensverstrekking in voorgenomen regelgeving. De Raad heeft geen opmerkingen gemaakt over de noodzaak van de gegevensverstrekking aan private organisaties.

Gegevensverstrekking aan samenwerkingsverbanden passend onderwijs

- De SP vraagt naar inzagerecht van ouders in de (gezondheids)gegevens van hun kind in het register en tevens naar zeggenschap van ouders over verstrekking van gegevens uit het register.
In de beantwoording geeft u aan dat ouders o.g.v. de AVG recht op inzage hebben in alle persoonsgegevens over hun kind in het register. Ouders hebben evenwel geen zeggenschap over de verstrekking van gegevens aan de samenwerkingsverbanden. De grondslag voor gegevensverstrekking is niet "toestemming", maar "wettelijke verplichting". Samenwerkingsverbanden zijn bestuursorganen en hebben wettelijke taken, zoals het verdelen van ondersteuningsmiddelen- en voorzieningen. Voor een goede uitvoering van die taken moeten zij beschikken over bepaalde gegevens uit het register. De grondslag "toestemming" past daar niet goed bij, omdat toestemming kan worden geweigerd of ingetrokken. Er gelden daarbij waarborgen voor de privacy zoals dat de gegevens beschikbaar worden gesteld via een gesloten omgeving waar alleen enkele medewerkers van het samenwerkingsverband toegang toe hebben.